

V prosinci 2023 zasáhla Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy tragická událost. Odehrála se v prostorech, kde pro vás připravujeme *Slovo a smysl*. Nové číslo časopisu vznikalo v jejím stínu. Vzdáváme zde čest památce obětí. Našeho milého kolegu Jana Dlaska, patřícího též k okruhu autorů našeho časopisu, připomíná v nekrologu Viola Parente-Čapková, která také vybrala a z finštiny přeložila Janovu studii věnovanou dramatu *Lea* Aleksise Kiviho.

A zde je stručné představení obsahu čísla. V rubrice **Studie a skici** se Pavel Šidák zaměřil — po své genologické studii o Jungmannově *Slovesnosti* publikované ve čtyřicátém čísle *Slova a smyslu* v roce 2022 — na druhé vydání tohoto díla z roku 1845 a poukazuje na některé jeho překvapivé zdroje a souvislosti. Následující článek Michaely Kubealakové pojednává o adaptacích Robinsona v 19. století na Slovensku, se zvláštním důrazem na robinzonády lidové. O Holečkových *Našich*, a zejména o postavě Kojana, pojednal Michal Charypar; zabývá se základními liniemi interpretace Holečkova opusu, výkladem Kojana a v této souvislosti i pozicí díla z hlediska dobových literárních trendů a -ismů. Podrobnou a obsáhlou recepční studii představuje i text Petra Málka, soustředící se na kritický a literárněhistorický obraz díla Vladislava Vančury, resp. na proměny konstruování jeho osobnosti jakožto naplnění foucaultovského „jména autora“ a „autorské funkce“. Šárka Lojdová si pak ve své studii klade otázku po vztahu významného amerického filozofa a estetika Arthura C. Danta k literatuře; vzhledem k tomu, že Danto byl především výtvarný kritik, není tento vztah nijak samozřejmý a očividný.

První z **Retrospektiv** obsahuje bibliografii divadelní publicistiky Jana Řezáče z let 1928–1934, kterou sestavila a rejstříkem opatřila Lucie Postlová. Druhá retrospektiva poté přináší pohled Martina Machovce na genezi *Medorka* Jana Placáka a jeho textové varianty.

V **Kritických rozhledech** tentokrát Marie Škarpová recenzuje publikaci *Czech Broadside Ballads as Text, Art, Song in Popular Culture, ca. 1600–1900* editovanou Patricií Fumerton, Pavlem Koskem a Marií Hanzelkovou, Michal Topor posuzuje knihu Veroniky Faktorové a Michala Hořejšího *Karel Klostermann a zrod Šumavy*, Jiří Holý píše o dvou vančurovských titulech, *Vladislav Vančura a nacismus, to jsou hluboké protiklady* od Petra Koury a *Čtení o Vladislavu Vančurovi. Kritické rozepře (1923–1969)* editovaném Petrem Málkem, Klára Čermochová pojednala o knize Pavla Novotného

Česká fonická poezie. Auditivní tvorba jako součást literárního experimentu 60. let a Andrea Králíková o nové publikaci Václava Jindráčka *Jak se učí poezie. Výzkum literární výchovy v české škole*.

Číslo uzavírá zmiňovaná **Překladová** rubrika věnovaná památce Jana Dlaska.

Red.

In December 2023 a tragic event affected the Faculty of Arts of Charles University, taking place on the premises of the very offices where we prepare *Slovo a smysl* for you. The new issue of the journal was made in its shadow. We pay tribute here to the memory of all the victims. Our dear colleague Jan Dlask, who belonged to the circle of authors of our journal, is remembered in the obituary by Viola Parente-Čapková, who also selected and translated Jan's article on Aleksis Kivi's play *Lea* from the original Finnish.

What follows here is a brief introduction to the contents of the issue. In the **Studies and Sketches** section, Pavel Šidák focuses — following his 2022 study of Jungmann's *Slovesnost* through the lens of genre theory, published in issue 40 of *Slovo a smysl* — on the second edition of this work (1845), and points out some of its surprising sources and connections. The next article by Michaela Kubealaková discusses nineteenth-century adaptations of *Robinson Crusoe* in Slovakia, with particular emphasis on folk Robinsonades. Michal Charypar discusses Holeček's *Naši*, looking specifically at the character of Kojan, and dealing with the basic approaches to interpreting Holeček's opus and its protagonist, as well as considering its position in this context with regard to contemporary literary trends and -isms. Petr Málek follows with a detailed and comprehensive study that focuses on the critical reception and image of Vladislav Vančura's work in literary history, or rather on the transformations of the construction of his authorial image as an instance of the Foucauldian 'name of the author' and 'author function'. Finally, in her study, Šárka Lojdrová considers the relationship of the eminent American philosopher and aesthetician Arthur C. Danto to literature. Given that Danto was primarily an art critic, this relationship is far from obvious.

The first of the **Retrospectives** contains a bibliography of Jan Řezáč's theatre journalism from the period 1928–1934, compiled by Lucie Postlová. The second retrospective presents Martin Machovec's view on the genesis of Jan Placák's *Medorek* and its textual variants.

In this issue's **Critical Views** section, Marie Škarpová reviews the publication *Czech Broadside Ballads as Text, Art, Song in Popular Culture, ca.1600–1900* edited by Patricia Fumerton, Pavel Kosek, and Marie Hanzelková, Michal Topor takes a look at the book by Veronika Faktorová and Michal Hořejší *Karel Klostermann and the Birth*

of Šumava, Jiří Holý writes about two books on Vančura — *Vladislav Vančura and Nazism: These Are Deep Contradictions* by Petr Koura, and *Reading about Vladislav Vančura: Critical Debates (1923–1969)* edited by Petr Málek —, Klára Čermochová discusses Pavel Novotný's *Czech Phonic Poetry: Auditive Creation as Part of the Literary Experiment of the 1960s*, and Andrea Králíková reviews the new publication by Václav Jindráček *How to Teach Poetry: Research on Literary Education in the Czech Schools*.

The issue closes with the aforementioned **Translation** section dedicated to the memory of Jan Dlask.

Red.